
Beslut i fråga om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan kallad nämnden) beslutar att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 25 mars 2022 inkom en anmälan om oredlighet i forskning till nämnden. Anmälan riktas mot professor emerita [REDACTED], Naturhistoriska riksmuseet.

Anmälan avser tolkning och åldersbestämning av pollen från fossila blomväxter, så kallade angiospermer.

Följande artiklar har anmälts:

- [REDACTED]
- [REDACTED]

Anmälaren [REDACTED] kritiserar tolkningskriterier som [REDACTED] tillämpat när hon identifierat och tolkat fossila angiospermer. [REDACTED] förespråkar att andra tolkningskriterier ska användas. Olika kriterier kan vara acceptabla, menar [REDACTED], så länge de används konsekvent, men han menar att [REDACTED] inte varit konsekvent i sin tillämpning av kriterier. [REDACTED] hävdar att ett slags kriterier använts i artikeln från 2017 och att helt andra kriterier har använts i artikeln från 2019. Tidskriften International Journal of Plant Sciences har uppmärksamats på detta från [REDACTED] men tidskriften har inte funnit några skäl till att dra tillbaka artikeln. [REDACTED] menar också att om kriterier blir vedertagna så kan de reducera kontroverser inom forskningsfältet.

I en kompletterande skrivelse till nämnden upprepar [REDACTED] sin kritik mot [REDACTED] och de tolkningskriterier hon använt och anger att hon också utfört datamanipulering eller förfalskning i sin analys av angiospermer.

██████████ bestrider att hon gjort sig skyldig till oredlighet i forskning. Hon menar att hon och flera av hennes kollegor utsatts för upprepad kritik från ██████████ under många år. Kritiken från ██████████ ökade, skriver ██████████, efter det att artikeln från 2017 publicerades. I artikeln ifrågasattes kriterier som tidigare använts för att tolka och systematiskt analysera fossiler, bland annat tolkningskriterier som ██████████ publicerat, menar ██████████. Hon bestrider specifikt anklagelserna om datamanipulering eller förfalskning och anger att det aldrig skrivits ut några exakta angivelser i de aktuella artiklarna. Slutsatserna beskrivs som tendenser snarare än som tydliga fakta, menar hon.

Motivering av beslut

Rättslig reglering

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (nedan lagen). Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 § ”en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning”.

Planering, genomförande eller rapportering av forskning

De avvikelser som kan utgöra oredlighet i forskning ska enligt definitionen i 2 § lagen ha begåtts vid planering, genomförande eller rapportering av forskning. Formuleringen innebär enligt förarbetena att begreppet oredlighet avser avvikelser under hela forskningsprocessen.¹ Med rapportering avses både publicering och andra typer av offentliggöranden.²

De två artiklarna utgör rapportering av forskning.

Fabricering, förfalskning eller plagiering

De former av oredlighet som nämnden ska pröva är fabricering, förfalskning och plagiering. Begreppen är inte definierade i lagen, men i förarbetena refereras till att de finns beskrivna i forskningsetiska kodexar och riktlinjer som till exempel Den europeiska kodexen för forskningens integritet.³ ⁴ De redogörs också för i Vetenskapsrådets publikation God forskningssed.⁵ Fabricering beskrivs, enligt förarbetena, ofta som att man hittar på resultat och dokumenterar dem som om de vore riktiga. Med förfalskning avses manipulering av forskningsmaterial, utrustning eller processer eller att uppgifter eller resultat ändras, utelämnas eller undanhålls utan att det

---

¹ Prop. 2018/19:58, s. 100.

² Prop. 2018/19:58, s. 49.

³ Den europeiska kodexen för forskningens integritet. Reviderad utgåva. Berlin: All European Academies (ALLEA); 2018, kap. 3.1.

⁴ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

⁵ God forskningssed. Stockholm: Vetenskapsrådet; 2017, kap. 8.

är motiverat. Slutligen är beskrivningen av plagiering att en forskare använder andras texter, idéer eller arbeten utan att ge tillbörligt erkännande till ursprungskällan.⁶

Nämnden bedömer att anmälan rör inomvetenskapliga frågeställningar rörande tolkningskriterier av empiriskt material. Det har inte framkommit att det är fråga om fabricering eller förfalskning,

Nämnden beslutar därför att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Nämnden har fattat beslut i detta ärende efter föredragning av handläggaren Magnus Gudmundsson.

Catarina Barketorp
Ordförande

Magnus Gudmundsson
Handläggare

---

⁶ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.